

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Dramaturxia
DISCIPLINA	Dramaturxia IV
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e dramaturxia
ITINERARIO	Dramaturxia
CURSO	3º (2º cuatrimestre)
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Afonso Becerra Arrojo
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: Joan Giralte-Bailach</p> <p>Horario titorías:</p> <p>Despacho: Dirección escénica e dramaturxia</p> <p>Contacto: joangiraltbailach@edu.xunta.gal</p>
DESCRICIÓN	Principios xerais de dramaturxia aplicados ás manifestacións escénicas non textuais e ao espectáculo audiovisual. Análise práctica das diversas formas de espectáculo non textual (teatro das imaxes, teatro obxectivo, danza-teatro, presentación escénica, teatro visual...) e do espectáculo audiovisual. Coñecemento e análise práctica das dramaturxias performativas, visuais e escénicas. Análise e práctica da partitura dramática. Coñecemento e análise das dramaturxias do audiovisual. Análise e práctica do guión audiovisual. Valoración dos procesos creativos.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Dramaturxia III
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.

T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos culturais diversos.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Analizar os procesos dramatúrxicos das modalidades escénicas performativas non textuais.	T8. X4. X6. ED5.

2. Reelaborar os procedementos das dramaturxias performativas para aplicalos á propia creación.	T9. T12. X1. X5. ED1. ED2. ED3.
3. Diseñar dramaturxias performativas non textuais.	T1. T8. T13. X5. X6. ED1. ED2. ED3.
4. Experimentar coa hibridación e coa contaminación das modalidades dramatúrxicas.	T9. T12. X4. X6. X8. ED1. ED2. ED3
5. Planificar os efectos da recepción dunha proposta dramatúrxica.	T1. T8. T13. X5. X6. ED1. ED2. ED3

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. O xiro performativo na práctica dramatúrxica.	1.1 Presencialidade, factualidade e virtualidade. 1.2 Medialidade e intermedialidade. Vellas tecnoloxías e tecnoloxías dixitais. 1.3 A <i>performise</i> (ou <i>mise en perf</i>) do dramático.	3
2. A dramaturxia das cousas. Teatro de Figuras e obxectos.	2.1. Da tradición dos monicreques, sombras e máscaras ao Teatro de Figuras contemporáneo. 2.2. Tipoloxías, modelos e referentes. 2.3. Sistemas formais: narracións, asociacións e abstraccións. 2.4. Un teatro de material. O momento plástico e o momento representacional. 2.5. O obxecto-rol. 2.6. A "marionetización" dramatúrxica. Traballo das discontinuidades: aparicións, desaparicións e multiplicacións; polifonías; polivalencias (re)presentacionais; bricolaxe poética.	28
3. A dramaturxia invisible. Audiodrama.	3.1. Drama radiofónico: a forma dramática sen <i>theatron</i> nin <i>opsis</i> . Teatro das voces, teatro das orellas. 3.2. Sistemas formais: narratividades, paisaxes e abstraccións. 3.3. A imaxe invisible: o mundo audio-imaxinativo fronte ao mundo sonoro-visual. Escribir a imaxe co son. 3.4. Elementos do xogo dramático acústico: ruidos, sons, voces, articulacións non verbais, palabra, música e silencio. 3.5. O fluxo verbal: entre os tropismos e as interaccións. 3.6. O personaxe como espectro e alento. 3.7. O espazo estereofónico: o espectáculo invisible do sonar.	14
TOTAL SESIÓNS		45

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias			
Exposición maxistral			
Exposición práctico-teórica	15	10	25
Práctica individual	15	80	95
Práctica colectiva	15		15
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais		13	13
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión		2	2
TOTAL	45	105	150
PORCENTAXE	30%	70%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición

Exposición práctico-teórica.	Presentación e execución de exercios prácticos que abordan os conceptos, os procedementos, as técnicas e mecanismos e o traballo dos materiais contidos no temario. Intercambio, interacción e interlocución arredor da experiencia do proceso de composición.
Composición dunha peza para teatro de figuras e obxectos.	Elaboración dunha peza singular a partir do estudo de modelos, técnicas e procedementos para pór en práctica unha proposta escénica.
Composición dunha peza de teatro radiofónico.	Elaboración dunha peza singular a partir do estudo de modelos, técnicas e procedementos para pór en práctica unha proposta radiofónica.
Análise da poética e da praxe das pezas elaboradas.	Análise da produción (<i>poiésis</i>) das dúas pezas a partir das técnicas e procedementos empregados e a súa fundamentación teórica. Exposición e reflexión sobre o proceso continuo e aberto de construción (<i>praxis</i>).

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial</i> : O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica</i> : O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8. 1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Seguimento diario	T1. T8. T12. X4. X6. ED5.	5%
Presentación dunha peza para teatro de figuras e obxectos.	T1. T9. T12. T13. X1. X5. X6. ED1. ED2. ED3.	50%
Ensaio sobre a poética e a praxe da peza de teatro de figuras e obxectos.	T8. X4. X6. X8. ED1. ED5.	10%
Presentación dunha peza de teatro	T1. T9. T12. T13. X1. X5. X6. ED1.	25%

radiofónico.	ED2. ED3.	
Ensaio sobre a poética e a praxe da peza de teatro radiofónico elaborada.	T8. X4. X6. X8. ED1. ED5.	10%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Presentación dunha peza para teatro de figuras e obxectos.	T1. T9. T12. T13. X1. X5. X6. ED1. ED2. ED3.	50%
Ensaio sobre a poética e a praxe da peza de teatro de figuras e obxectos.	T8. X4. X6. X8. ED1. ED5.	10%
Presentación dunha peza de teatro radiofónico.	T1. T9. T12. T13. X1. X5. X6. ED1. ED2. ED3.	30%
Ensaio sobre a poética e a praxe da peza de teatro radiofónico elaborada.	T8. X4. X6. X8. ED1. ED5.	10%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Presentación dunha peza para teatro de figuras e obxectos.	T1. T9. T12. T13. X1. X5. X6. ED1. ED2. ED3.	50%
Ensaio sobre a poética e a praxe da peza de teatro de figuras e obxectos.	T8. X4. X6. X8. ED1. ED5.	10%
Presentación dunha peza de teatro radiofónico.	T1. T9. T12. T13. X1. X5. X6. ED1. ED2. ED3.	30%
Ensaio sobre a poética e a praxe da peza de teatro radiofónico elaborada.	T8. X4. X6. X8. ED1. ED5.	10%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

- Alvarado, Ana (2015): *Teatro de objetos. Manual dramático*, Buenos Aires, Inteatro.
- Balsebre, Armand (1994): *El lenguaje radiofónico*, Madrid, Cátedra.
- Chappel, Freda, ed. (2008): *La intermedialidad*, Castelló de la Plana, Publicacions de la Universitat Jaume I.
- Grove, Claire e Wyatt, Stephen (2013): *So you want to write radio drama?*, Londres, Nick Hern.
- Hand, Richard J. e Traynor, Mary (2011): *The Hand Book of Radio Drama*, Londres-Nova York, Continuumbooks.
- Knoedgen, Werner (2003): *El teatro imposible: per a una fenomenologia del Teatre de Figures*, Barcelona, Institut del Teatre.
- Larios, Shaday (2018): *Los objetos vivos. escenarios de la materia indócil*, Ciudad de México, Paso de Gato.
- Posner, Dasia; Orenstein, Claudia; Bell, John, eds. (2014): *The Routledge Companion to Puppetry and Material Performance*, Oxon/New York, Routledge.
- Sermon, Julie (2015): *El actor descentrado. (Marionetas, maniqués, objetos, máquinas)*, en VV.AA., *Antología de teorías teatrales: el aporte reciente de la investigación en Francia*, Bilbao, Artezblai.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- Arheim, Rudolf (1980): *Estética radiofónica*, Barcelona, Gustavo Gili.
- Bolter, Jay David e Grusin, Richard (2000): *Remediation. Understanding New Medias*, MIT Press.
- Giannachi, Gabriella (2004): *Virtual Theatres: an Introduction*, New York, Routledge.
- Goebbels, Heiner (2015): "Estética da ausência: questionando pressupostos básicos nas artes performativas", *Questão de crítica*, vol. III, nº 66, Rio de Janeiro.
- Le Pors, Sandrine (2011): *Le théâtre des voix*, Presses universitaires de Rennes.
- Pavis, Patrice (2016): *Diccionario de la performance y del teatro contemporáneo*, México D.F., Paso de Gato.
- Romanska, Magda, ed. (2016): *The Routledge Companion to Dramaturgy*, Londres/New York, Routledge.
- Ryngaert, Jean-Pierre, e Sermon, Julie (2012): *Théâtres du XXIè siècle: commencents*, París, Armand Colin.
- Seel, Martin (2010): *Estética del aparecer*, Buenos Aires, Katz editores.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS